

Sygn. akt I CSK 330/16

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku H. Ś.
przy uczestnictwie P. S.A. w L.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w R. z dnia 14 stycznia 2016 r., sygn. akt V
Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wnioskodawczyni wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), wskazując na konieczność dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni użytego w art. 305 k.c. wyrażenia „służebność przesyłu konieczna do korzystania z urządzeń”. Wnioskodawczyni powołała się również na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wynikającą z niezastosowania w sprawie art. 305¹ k.c.

Na etapie badania przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie analizuje zasadności podstaw skargi kasacyjnej, niemniej jednak rozważa, czy pozostają one w związku z przytoczonymi przez skarżącego przesłankami jej przyjęcia do rozpoznania. Do rozstrzygnięcia w postępowaniu kasacyjnym zagadnień prawnych sformułowanych jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania może bowiem dojść jedynie wtedy, gdy wskazane przez skarżącego podstawy skargi kasacyjnej pozwalają na ich ocenę i sformułowanie na nie odpowiedzi. Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu kasacyjnym nie może bowiem wyjść poza granice zaskarżenia i podstawy skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 1 k.p.c.); związany jest też ustaleniami faktycznymi sądów *meriti* przyjętymi za podstawę rozstrzygnięcia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Z przytoczonej przez Sąd Okręgowy postawy faktycznej rozstrzygnięcia wynika, że do

ograniczenia prawa własności skarżącej doszło na podstawie przepisów wywłaszczeniowych, a to oznacza, że w sprawie nie ma zastosowania art. 305¹ k.c., na potrzebę wykładni którego skarżąca się powołuje (szerzej w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2014 r., III CZP 87/13, OSNC 2014, nr 7-8, poz. 68).

Trzeba też wskazać, że Sąd Najwyższy wielokrotnie wyklądał już art. 305¹ k.c. W postanowieniu z 5 maja 2016 r., II CSK 330/15 (niepubl.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że celem służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesylu jest umożliwienie właściwego korzystania z urządzeń będących własnością przedsiębiorstwa przesyłowego (Skarbu Państwa), usytuowanych na nieruchomości obciążonej, stanowiącej własność osoby trzeciej. Korzystanie to polega na bieżącej eksploatacji urządzeń, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji, remontów, usuwaniu awarii, wymianie urządzeń. Realizacja tego celu jest możliwa poprzez używanie nieruchomości dla zamontowania urządzeń i dostępu do nich w razie potrzeby oraz wykonania niezbędnych czynności związanych z ich eksploatacją. Wymaga to oznaczenia części nieruchomości koniecznej do podejmowania opisanych wyżej działań. Sąd Najwyższy podkreślił, że ustanowienie służebności następuje dla stworzenia przedsiębiorstwu przesyłowemu trwałego tytułu do posadowienia urządzeń na cudzym gruncie i wykonywania zadań polegających na dostarczaniu odbiorcom energii, wody lub świadczeniu na ich rzecz innych usług. Ograniczenie prawa właściciela nieruchomości obciążonej powinno dotyczyć tylko takiego zakresu korzystania z jego nieruchomości, jaki okaże się niezbędny dla osiągnięcia celów gospodarczych realizowanych przy wykorzystaniu urządzeń przesyłowych. W uchwale z 2 czerwca 2010 r., III CZP 36/10 (OSNC 2010, nr 12, poz. 163) Sąd Najwyższy stwierdził, że służebność stanowi uciążliwość dla nieruchomości obciążonej, ale stopień tej uciążliwości powinien być możliwie najmniejszy.

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego postanowienia nie pozwala stwierdzić, żeby skarga kasacyjna wnioskodawczyni była oczywiście uzasadniona. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wiąże się z ewidentną i widoczną już na pierwszy rzut oka wadliwością zaskarżonego

orzeczenia, której stwierdzenie nie wymaga prowadzenia bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, niepubl. oraz z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, BSN 2003, nr 5, poz. 8). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie uzasadniono tego rodzaju wadliwości zaskarżonego orzeczenia ani tego rodzaju wadliwości postępowania przeprowadzonego przed Sądem drugiej instancji.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.